

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100943

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-10-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: №1980, 08.11.2023 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стрижак Алла Євгеніївна

2. Alla E. Stryzhak

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8266-2013

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Психологія

Дата захисту: 18-10-2023

Спеціальність за освітою: Психологія

Місце роботи здобувача: Національний центр "Мала академія наук України"

Код за ЄДРПОУ: 32827468

Місцезнаходження: Кловський узвіз, буд. 8, Київ, 01021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України та Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 19

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.31.31, 15.41

Тема дисертації:

1. Формування соціальної успішності молодших школярів у процесі навчання
2. Formation of social success of junior high school students in the learning process

Реферат:

1. Дисертацію присвячено теоретичному й емпіричному дослідженню проблеми формування соціальної успішності молодших школярів у навчанні. Важливість формування соціально успішної особистості зумовлюється потребами сучасного суспільства в умовах активізації глобалізаційних і трансформаційних суспільних процесів. Соціально успішна особистість здатна ефективно вирішувати нагальні соціальні проблеми, що забезпечується її освіченістю, сформованою системою особистих цінностей і моральних норм, адекватною самооцінкою й самоповагою, стійкими мотивами й прагненнями, вольовими якостями, соціальним і емоційним інтелектом. Водночас окреслене суттєво впливає на соціальну ситуацію розвитку здобувачів освіти. Найвиразніше соціальна успішність особистості розпочинає виявлятися в молодшому шкільному віці завдяки її участі в процесі навчання. Сформована соціальна успішність молодших школярів у процесі навчання сприятиме успішному вирішенню завдань НУШ, що передбачають формування наскрізних

умінь, як підґрунтя всіх компетентностей особистості. Тому актуалізується проблема створення необхідних умов для формування соціальної успішності молодших школярів у навчанні. Мета дослідження: теоретично вивчити та емпірично дослідити соціальну успішність молодших школярів у процесі навчання; розробити психологічний супровід та апробувати програму формування соціальної успішності молодших школярів у процесі навчання. Об'єкт дослідження: соціальна успішність молодших школярів. Предмет дослідження: формування соціальної успішності молодших школярів у процесі навчання. Теоретико-методологічними основами дослідження, що обґрунтовувалися внаслідок реалізації першого етапу, є принципи системного, суб'єктного й діяльнісного підходів про діяльність особистості, прагнення й спрямованість, результат діяльності тощо; а також положення про успіх, соціальний успіх, успішність, соціальну успішність особистості. Комплексне емпіричне дослідження формування соціальної успішності молодших школярів у процесі навчання передбачало використання масиву надійних і валідних психодіагностичних методів та реалізовувалося впродовж другого й третього етапів. На другому етапі вивчалися рівні сформованості компонентів соціальної успішності молодших школярів у навчанні, зв'язки між ними й із наскрізними навчальними вміннями, а також досліджувалася групова взаємодія як предиктор соціальної успішності молодших школярів у навчанні. На третьому етапі обґрунтовувалася модель психологічного супроводу формування соціальної успішності молодших школярів у навчанні, розроблялася програма «Шлях до соціальної успішності», що апробувалася в формуальному експерименті. На четвертому етапі проводилася обробка одержаних результатів. В емпіричному дослідженні взяли участь 318 молодших школярів (161 – у експериментальній і 157 – у контрольній групі). Внаслідок проведеного теоретичного аналізу, систематизації та узагальнення основних наукових підходів до вивчення проблеми формування соціальної успішності молодших школярів у процесі навчання, уточнено психологічну сутність і структуру понять «успіх», «соціальний успіх», «успішність особистості», «соціальна успішність особистості», «соціальна успішність молодших школярів у навчанні». Успіх особистості є інтегративним утворенням, яке містить мотив, зусилля, волю, здібності, визнання досягнень і засвідчується конкретним результатом діяльності. Соціальний успіх – це досягнення особистості в соціально значущій діяльності, що детерміновано її здібностями й зв'язками в соціумі. Успішність особистості – це складне інтегративне утворення, що складається з мотиваційного (мотивів, прагнень тощо), інструментального (здібностей, інтелекту, досвіду, самооцінки тощо), емоційно-поведінкового (цінностей, волі, соціального й емоційного інтелекту тощо) компонентів і їх складових, які стосуються різних сфер життя. Соціальна успішність особистості є інтегративним утворенням, яке містить когнітивні, емоційні й регулятивні здібності, що сприяють досягненню успіху в різних видах її діяльності завдяки ефективним взаємодіям із іншими людьми. Соціальну успішність особистості конструюють мотиваційний (мотивація досягнення успіху, потреби), інструментальний (адекватна самооцінка, освіченість) і емоційно-поведінковий (дотримання моральних норм і суспільних цінностей, воля, соціальний і емоційний інтелект) компоненти. Соціальна успішність молодших школярів у навчанні – це інтегративне утворення, що складається з мотиваційного (мотивації досягнення успіху в навчанні, потреби в пізнанні), інструментального (адекватної самооцінки, інтелектуальних умінь, дивергентного, поняттєвого мислення) й емоційноповедінкового (ціннісних орієнтацій, моральних норм, вольових якостей, емоційного і соціального інтелекту) компонентів, результатом формування, яких є здібності пізнавати, оцінювати й регулювати власну поведінку у взаємодіях зі значущими іншими (вчителями, однокласниками, ровесниками), що сприяє досягненню високих результатів у навчанні.

2. The dissertation is devoted to the theoretical and empirical study of the problem of forming the social success of junior high school students in education. The importance of forming a socially successful personality is determined by the needs of modern society in the conditions of the activation of globalization and transformational social processes. A socially successful person is able to effectively solve urgent social problems, which is ensured by his education, a formed system of personal values and moral norms, adequate self-esteem and self-respect, stable motives and aspirations, willpower, social and emotional intelligence. At the same time, what 10 has been outlined has a significant impact on the social situation of the development of education seekers. The social success of an

individual begins to manifest itself most clearly in elementary school age due to his participation in the learning process. The formed social success of junior high school students in the process of learning will contribute to the successful solution of the tasks of New Ukrainian school, which involve the formation of cross-cutting skills as the basis of all personal competencies. Therefore, the problem of creating the necessary conditions for the formation of the social success of younger schoolchildren in education is becoming actualized. The purpose of the research: to theoretically study and empirically investigate the social success of junior high school students in the learning process; to develop psychological support and to test the program of formation of social success of younger schoolchildren in the learning process. The object of the study: social performance of junior high school students. The subject of the study: the formation of social success of younger schoolchildren in the process of learning. The theoretical and methodological bases of the research, which were substantiated as a result of the implementation of the first stage, are the principles of systemic, subject and activity approaches about the activity of the individual, aspirations and direction, the result of activity, etc.; as well as provisions on success, social success, success, social success of an individual. A complex empirical study of the formation of the social success of junior high school students in the process of learning involved the use of an array of reliable and valid psychodiagnostics methods and was implemented during the second and third stages. At the second stage, the levels of formation of the components of the social success of junior high school students were studied, the connections between them and with cross-curricular learning skills, and group interaction as a predictor of the social success of junior high school students was studied. At the third stage, the model of psychological support for the formation of social success of younger schoolchildren in education was substantiated, the program «Path to social success» was developed, which was tested in a formative experiment, which was tested in a formative experiment. At the fourth stage, the obtained results were processed 318 junior high school students took part in the empirical study (161 in the experimental group and 157 in the control group). As a result of the conducted theoretical analysis, systematization and generalization of the main scientific approaches to the study of the problem of the formation of social success of younger schoolchildren in the process of learning, the psychological essence and structure of the concepts «success», «social success», «personal success», «personal social success», «social success of younger schoolchildren in education». The success of an individual is an integrative entity that contains a motive, effort, will, abilities, recognition of achievements and is evidenced by a concrete result of activity. Social success is the achievement of an individual in a socially significant activity, which is determined by his abilities and connections in society. The success of an individual is a complex integrative formation consisting of motivational (motives, aspirations, etc.), instrumental (abilities, intelligence, experience, self-esteem, etc.), emotional-behavioral (values, will, social and emotional intelligence, etc.) components and their components, which relate to various spheres of life. The social success of an individual is an integrative entity that contains cognitive, emotional and regulatory abilities that contribute to success in various activities thanks to effective interactions with other people. The social success of an individual is constructed by motivational (motivation to achieve success, needs), instrumental (adequate self-esteem, education) and emotional-behavioral (observance of moral norms and social values, will, social and emotional intelligence) components.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Стрижак А. Є. Взаємозв'язок категорій розвитку особистості: успіх, успішність, соціальний успіх, соціальна успішність. Актуальні проблеми психології: зб. наук. праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. 2020. Том 1X. Загальна психологія. Історична психологія. Етнічна психологія, № 13. С. 326–338.
- 2. Митник О. Я., Стрижак А. Є. Психолого-педагогічні умови формування соціальної успішності молодших школярів/ок у процесі навчання. Електронний фаховий журнал «Технології розвитку інтелекту». 2021. Т. 5, № 2 (30). DOI: <http://doi.org/10.31108/3.2021.5.2.4>.
- 3. Стрижак А. Є. Динаміка формування соціальної успішності в умовах психолого-педагогічного експерименту. Наукові перспективи. Серія «Психологія». 2023. № 6 (36). С. 398–412. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-6\(36\)-398-412](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-6(36)-398-412).
- 4. Стрижак А. Є. Емпіричне дослідження компонентів соціальної успішності молодших школярів у навчанні. Перспективи та інновації науки. Серія «Психологія». 2023. № 11 (29). С. 616–627. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-11\(29\)-616-627](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-11(29)-616-627).
- 5. Стрижак А. Є. Психологічна програма формування соціальної успішності молодших школярів у навчанні: зміст і процес реалізації. Наукові перспективи. Серія «Психологія». 2023. № 7 (37). С. 694–710. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-7\(37\)-694-710](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-7(37)-694-710).
- 6. Alla Stryzhak, Oleksandr Stryzhak. The use of taxonomic clustering mechanisms in the process of psychological diagnostics of social success of younger school children. Psychological journal. Scientific review. 2023. Vol. 9. No. 4 (72). P. 30–44. DOI: <https://doi.org/10.31108/1.2023.9.4.3>.
- 1. Митник О. Я., Стрижак А. Є. Система завдань, спрямованих на формування комунікативних умінь як складової соціальної успішності молодшого школяра. Початкова школа. 2019. № 9 (603). С. 23–26.
- 2. Стрижак А. Є. Проблема формування соціальної успішності особистості у наукових джерелах. Освіта і наука – 2020: матеріали звіт.-наук. студент. конф., (м. Київ, 6–8 трав. 2020 р.). Київ, 2020. С. 535–536.
- 3. Стрижак А. Є. Проблема соціальної успішності особистості у наукових джерелах. Методи і технології загальної і соціальної психології та психотерапії в умовах сучасного суспільства : матеріали IV наук.-практ. конф. з міжнар. участю, (м. Київ, 21 трав. 2020 р.). Київ, 2020. С. 214–216.
- 4. Стрижак А. Є. The phenomenon of "social success of an individual" in psychological and pedagogical science. Самообмеження особистості: новітні реалії сучасного світу : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., (м. Київ, 4–5 червня 2020 р.). Київ, 2020. С. 70–73.
- 5. Стрижак А. Є. Освітня траєкторія розвитку молодших школярів, школярок від базових потреб до соціальної успішності. Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії : матеріали II Всеукр. відкр. наук.-практ. онлайн-форуму, (м. Київ, 25–26 листоп. 2020 р.). Київ, 2020. С. 293–295.
- 6. Стрижак А. Є. Психолого-педагогічний супровід формування соціальної успішності молодших школярів. Освіта і наука – 2021: матеріали звіт.-наук. конф. студентів та аспірантів, (м. Київ, 5–9 квіт. 2021 р.). Київ, 2021.
- 7. Стрижак А. Є. Особливості процесу формування соціальної успішності у дітей молодшого шкільного віку контексті освітньої траєкторії розвитку. Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії : матеріали III Всеукр. відкр. наук.-практ. онлайн-форуму, (м. Київ, 15–16 черв. 2021 р.). Київ, 2021. С. 370–372.
- 8. Стрижак А. Є. Врахування потреб особистості у молодшому шкільному віці як основа соціальної успішності. International science group : Abstracts of II International Scientific and Practical Conference, (Vancouver, 28 верес. – 1 жовт. 2021 р.). Vancouver, 2021. С. 313–316.
- 9. Митник О. Я., Стрижак А. Є. Становлення соціально успішної особистості фахівця у процесі навчання. Асоціація сприяння глобалізації освіти та науки «СПЕЙСТАЙМ» : матеріали III Міжнар. форуму науковців та дослідників «SCIENCE AND STUDY 2021», (м. Київ, 1 жовт. 2021 р.). Київ, 2021. С. 160–164.
- 10. Стрижак А. Є. Робота з батьками як складова реалізації психолого-педагогічного супроводу формування соціальної успішності молодших школярів. Освіта і наука – 2022: матеріали звіт.-наук. конф. студентів та аспірантів, (м. Київ, 11–12 трав. 2022 р.). Київ, 2022. С. 589–591.

- 11. Стрижак А. Є. Умови реалізації психолого-педагогічного супроводу формування соціальної успішності молодших школярів у процесі навчання. Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії : матеріали п Всеукр. відкр. наук.-практ. онлайн-форуму, (м. Київ, 27 жовт. 2022 р.). Київ, 2022. С. 422–424.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U100675, 0120U100083

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Митник Олександр Якович
2. Oleksandr Y. Mytnyk

Кваліфікація: к. психол. н., д.пед.н., професор, 13.00.04, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2916-7344

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михальчук Наталія Олександрівна
2. Natalia O. Myhalchuk

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0492-9450

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Рівненський державний гуманітарний університет

Код за ЄДРПОУ: 25736989

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Старинська Олена Віталіївна

2. Olena V. Starinska

Кваліфікація: к.психол.н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4601-4152

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Бердянський державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125220

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 71100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вайнола Ренате Хейкіївна

2. R. K. Vainola

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3365-293X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рашковська Ілона Владиславівна

2. Ilona V. Rashkovska

Кваліфікація: к. психол. н., доцент, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Матвієнко Олена Валеріївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Матвієнко Олена Валеріївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кліваденко Наталія Іванівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна